

**ИГНАТ МИНКОВ. ЕТНОСИ И ГЛОБАЛИЗАЦИОННИ
ОБЩНОСТИ. ИК „ТИП-ТОП ПРЕС“, СОФИЯ, 2011**

Здравко Здравков

ВТУ „Св. св. Кирил и Методиѝ“

**IGNAT MINKOV. ETHNOSES AND GLOBALIZATION
COMMUNITIES. IK „TIP-TOP PRES“, SOFIA, 2011**

Zdravko Zdravkov

St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Turnovo

През 2011 година етноложката литература се обогати с ново издание, събрало резултатите от няколкогодишно изследване, посветено, както сами ще се убедите, на значими за съвременната етнология проблеми. То е озаглавено „**Етноси и глобализационни общности**” с подзаглавие „**Етничните общности на България – в националната епоха и в процесите на глобализация**“. Книгата е в обем от 436 с., продукция на ИК „Тип-топ прес“, София, 2011г. Неин автор е доц. д-р Игнат Ст. Минков.

За повечето от нас това е познато име с безспорни приноси в областта на етноложката теория и практика, но за нашите гости от чужбина и за по-широката аудитория накратко ще маркирам основните моменти в неговия научен и творчески път. Доц. Игнат Минков завършва история и философия в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1967 г. За кратко време (в периода 1969–1972 г.) е директор на Окръжния исторически музей в Габрово. През 1976 г. защитава дисертация в Карловия университет в Прага по етнология на модерното общество. Веднага след това, от 1977 г., започва работа в Етнографския институт с музей (днес Институт за етнология и фолклористика с Национален етнографски музей) при БАН, където в продължение на 30 години допринася за утвърждаването и авторитета на съвремен-

ната етнология. Изследванията му обхващат проблеми на съвременната и традиционната материална култура на българите, урбанизационните процеси и формирането на традиции в съвременността, празнично-обредната система, проблеми, свързани със съвременните цивилизационни, етнодемографски, етнокултурни и етнополитически процеси, съвременната българска нация и интегрираните в нея по-малки етнически общности, проблеми на етномузеологията и др.

Последното му изследване е поредно доказателство за неговите научни постижения и непрекъснат стремеж към нови предизвикателства, откриващи се пред етнологските изследвания.

Заглавието на книгата достатъчно красноречиво говори за насоката на изследователските търсения – съвременните етноси в контекста на глобализиращия се свят, динамичните промени и последиците за етносоциеталните системи, българските етнически общности в модерната епоха и в прехода към глобализация.

Тръгвайки от абстрактното към конкретното, от общото към частното, според изискванията и принципите на научността, авторът в логическа последователност представя основните акценти на своето изследване.

В първата част на книгата намираме, както самият автор скромно отбелязва, „в най-стегнат вид“, но според мен изчерпателно и обективно представен, анализ на глобализацията като съществена характеристика на съвременния свят. Съществено място е отделено на влиянието на глобализационните процеси върху сравнително устойчивите до неотдавна етнокултурни и етнополитически модели. Фокусирайки се върху неизбежните промени в обществените и културните структури вследствие необратимите глобализационни процеси, изследователят проследява тенденциите и перспективите както за етническите общности като органични самоорганизиращи се системи, така и за отделната личност, оказваща се едновременно член на конкретната общност и на по-глобалните етносоциетални структури.

Следващата част на труда има подчертано теоретичен характер. Тук са представени механизмите, чрез които се организират и функционират обществата като продукт на съществуването и изживите на отделните етнокултурни общности. Задълбочените анализи и обоб-

щения в тази част се явяват естествен преход към по-частната проблематика, разглеждаща особеностите и спецификите етническите процеси в модерното българско общество и в условия на глобализация и европейска интеграция.

Лично за мен това е един от най-силните моменти в научното изследване. Защо смятам така? Защото тук намирам изключително обективни анализи, без политически привкус и пристрастие, изчислени от идеологически постулати, за събития и процеси, които по принцип трудно се оценяват, поради близката времева дистанция. Авторските преценки са „стъпили“ и се основават единствено на логиката на човешкото развитие и закономерностите на обществените процеси.

Не по-малко стойностна е и тази част от книгата, която в детайли представя основните глобализационни общности, изграждащи облика на съвременното глобално общество. Тук са разгледани всички онези фактори и предпоставки, предопределящи културно-цивилизационните характеристики на етническите общности. Във връзка с това намираме убедителна научната обосновка за пътя на развитие, консолидиране или разделяне на европейско-християнската общност (спецификите в облика на глобализационните общности на ЕС, САЩ и Руската федерация), на ислямската цивилизационна зона, на ислямските общности на Балканите и т.н.

Логично и очаквано значимо място в научното изследване намират въпросите, свързани със съвременното състояние и перспективите пред българските етнически общности в прехода към глобализация.

Невъзможно е в един кратък текст да се представят и обобщят фактите, данните и анализите, очертаващи цялостната картина на общата глобализационна динамика и на днешното българско общество, разгледани чрез демографските характеристики, социалната стратификация, културните особености, политическия живот и не на последно място влиянието върху тях на глобализационните и интеграционните процеси.

Затова нека телеграфно маркирам някои от основните приноси и послания на книгата. Те включват:

– анализ на историческия развой, на постиженията и на критичното състояние днес на българската национална общност и на българския етнополитически модел;

– теоретичен принос за облика на глобализационните общности като нова форма на общностно организиране на човечеството през XXI век, даваща единствено възможната перспектива за нов живот на европейските нации – включително и пред българската;

– разработка на принципите и моделите на изграждане на Европейския съюз като глобализационна общност – нов тип органично етносоциетално образувание – един от субектите, изграждащи света на XXI век, и

– за европейската култура и културно-цивилизационни постижения като органична характеристика на новата общност;

– анализ и извеждане принципите на взаимозависимост между общност и общество, които са фундаментално неотменни и чието спазване става днес злостовно актуално – в помощ на политическите партии и обществените институции – да отчитат основополагащите позиции на етническите общности като обществени демиурзи и по специално на българския национално организиран етнос като организатор на българското общество и като общност, даваща облика на неговата култура, цивилизационни постижения и социетални характеристики;

– за принципите във взаимоотношенията между общности от „западния“ (европейско-християнски) и ислямски (и други) културно-цивилизационни модели;

– да се види ясно и осъзнае дълбочината на кризата в България по време на Прехода, най-тревожната нейна характеристика – че тя е не просто обществена криза, а преди всичко общностна – на българския етнос като социеталноорганизиращ фактор – организатор на българското общество, и следователно преодоляването на кризата трябва да има за основа спасяването, лекуването на общността на българите.

С цялото си изложение книгата ни прави съпричастни към поставените проблеми, в разглеждането им откриваме и прибавяме

нашите мисли, нашия поглед, нашето разбиране за нашето общество, на което имаме шанса и отговорността да принадлежим.

Етноси и глобализационни общности ни предоставя уникална възможност да обогатим и разширим познанията си по проблеми, както с теоретичен характер, така и с голяма практическа приложност поради голямата им актуалност за нашето съвремие.